ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਖੇਤਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, - *ਅਪੀਲਕਰਤਾ*

ਬਨਾਮ

ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼, ਲਿਮਿਟੇਡ, *ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।*

1955 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 144 ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XXXIV)-ਧਾਰਾ 61 ਅਤੇ 67- ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦਾ ਦਾਇਰਾ-ਕੀ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ-ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII)-ਧਾਰਾ 1 ਅਤੇ 2-ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 61, ਕਿਸੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ "ਆਸ਼ਰਿਤ ਲਾਭ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ* ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ *ਕਾਮਨ ਲਾਅ* ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਵ, ਟੋਰਟ ਵਿੱਚ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 67, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਕਠੋਰ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉੱਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦਾ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਸਿਰਫ ਇਹ

ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਟੌਰਟ ਵਿਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ "ਆਸ਼ਰਿਤ ਲਾਭ" ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਸ਼ਰਿਤ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1855 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ (maxim of actio personalis moritur cum, persona) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 1855 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉੱਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 1 ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰਜਾਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਲੈਣਦਾਰ ਜਾਂ ਵਾਰਿਸ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਪੀ. ਸੋਢੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 2 ਅਗਸਤ, 1955 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਗੋਪਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਫ਼ੈਸਲਾ

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1948 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 82(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼, ਲਿਮਿਟੇਡ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਬਾਲਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। 17 ਮਈ, 1953 ਤੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦਾ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ 20 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 10 ਆਨੇ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬਰੂਅਰੀ ਤੋਂ 1,366 ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਾ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਗਮ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 67 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ, ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ

ਅਤੇ ਠੋਸਤਾ ਨੂੰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਆਮ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੀਮਾਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ (ਧਾਰਾ 26) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਬੀਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 38), ਅਤੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਧਾਰਾ 39)। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੰਡ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ, ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ [ਧਾਰਾ 26(2)] ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ (ਧਾਰਾ 40)। ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ (ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1) ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੰਡ ਨੂੰ ਲਾਭਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਖਰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ (ਧਾਰਾ 28)। ਧਾਰਾ 46 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

(1) ਬੀਮਾਰੀ ਲਾਭ;

(2) ਜਣੇਪਾ ਲਾਭ;

(3) ਅਪਾਹਜਤਾ ਲਾਭ;

(4) ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ; ਅਤੇ

(5) ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ

ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 12 ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਧਾਰਾ 47 ਅਤੇ 49) ਦੌਰਾਨ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਔਰਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਧਾਰਾ 50) 'ਤੇ ਜਣੇਪਾ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ

ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ (ਧਾਰਾ 51) ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਤਾ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ, ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ (ਧਾਰਾ 52 ਅਤੇ 53)। ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ (ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਾਭ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ (ਧਾਰਾ 56)। ਧਾਰਾ 61 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਾਨ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ (ਧਾਰਾ 66) ਤੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ (ਧਾਰਾ 67) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਅਪਾਹਜਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 53 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਗਮ ਤੋਂ ਅਪੰਗਤਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਧਾਰਾ 53(v) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 61, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਪਰ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ" ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ "ਆਸ਼ਰਿਤ ਲਾਭ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਇੱਕ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਧੂ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਭਾਵ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਟੌਰਟ ਵਿੱਚ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 66 ਅਤੇ 67 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 66 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਰਕਰਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ (ਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਉੱਤਰਦਾਤਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ "ਆਸ਼ਰਿਤ ਲਾਭ" (ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਦਮ ਤੋੜਦਾ ਹੈ।

ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਭਾਗ (67) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਕਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ * * *"। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 67 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 67 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ 1805 ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ (ਬੇਕਰ ਬਨਾਮ ਬੋਲਟਨ ((1) (1808) 1 Camp. 493)) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਟਾਂ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਨਾਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਕਠੋਰ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸੱਟਾਂ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਯਮ (maxim of actio personalis moritur cum, persona) ਜ਼ਖਮੀਆਂ (ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਸ਼ਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ, 1846, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਰ ਐਲ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਰੋਜ਼ ਬਨਾਮ ਫੋਰਡ* ((2) (1939) 1 K.B. 901) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

"ਉਸ ਐਕਟ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀ ਆਰਥਿਕ ਸੱਟ ਲਈ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ।"

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII) ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਨੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਫਰਕ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੀ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ 1864 ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਐਕਟ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਇਸਨੇ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਉੱਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।"

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, *ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਨੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ* ((1) (1925) I.L.R. 6. Lah. 451),ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ-

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ; ਦੂਸਰਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਜੋ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੰਪੱਤੀ, ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ” ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉੱਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਧਾਰ (ਫੁਟਕਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ) ਐਕਟ, 1934 ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1934 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ *ਰੋਜ਼ ਬਨਾਮ ਫੋਰਡ* ((1) (1936) 1 K.B. 90) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ। ਗ੍ਰੀਰ ਐਲ ਜੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

"1934 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਹੈ: ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜੋ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ * * * * ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ।"

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਤੱਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ ਬਨਾਮ ਫੋਰਡ ((1) (1937) 3 All. E.R. 359) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਰੀਰ ਐਲ.ਜੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 1934 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਲੋਵੇਨ ਦੇ ਲਾਰਡ ਰਸਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

" ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ * * * * ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੰਦਾ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ * * * * ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ, 1934 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਐਕਟ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਰਡ ਰੋਸ਼ੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ-

"ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਨੂੰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ (maxim of actio personalis moritur cum, persona) ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 1855 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉੱਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 1 ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰਜਾਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਲੈਣਦਾਰ ਜਾਂ ਵਾਰਿਸ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 67, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਾਲਾ ਦੇ ਕਠੋਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦੂਜੇ ਉੱਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 67 ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਟੌਰਟ ਵਿਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ "ਆਸ਼ਰਿਤ ਲਾਭ" ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਸ਼ਰਿਤ ਫੇਟਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1855 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਡਾਇਰ ਮੀਕਿਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਤੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ।

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਰੂਅਰੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਕੋਰਟ ਹੁਣ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ